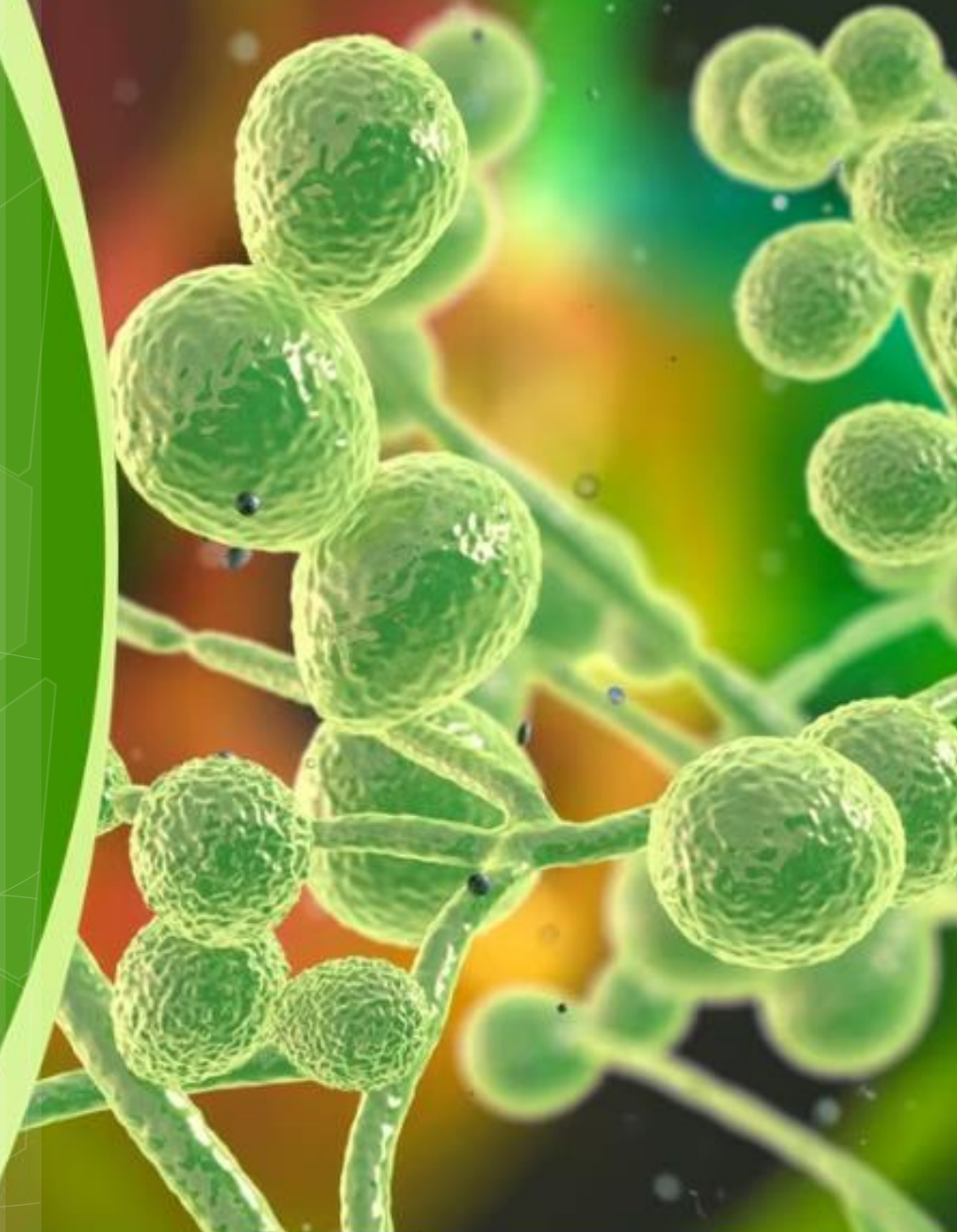

Nấm da

TS BS Võ Thành Liêm
2023

Khung nội dung

- Mục tiêu
- Tình huống minh họa
- Năm thân
- Năm lang ben
- Điều trị

Mục tiêu

- Trình bày các dấu chứng gợi ý bệnh nấm da – lông - móng
- Trình bày các dấu chứng gợi ý bệnh nấm lang ben
- Tư vấn kế hoạch điều trị phù hợp các bệnh nấm

Tình huống minh họa

Lang ben
(nấm hạt men
Malassezia)

Tình huống minh họa

Nấm thân
(nấm sợi tơ
Tinea corporis)

Tình huống minh họa

**Viêm da nông
(không phải nấm)**

Tình huống minh họa

**Loét da tạo sẹo
(không phải nấm)**

Tình huống minh họa

**Nấm da bội nhiễm
(là bệnh nấm)**

Tình huống minh họa

**Nấm da + viêm da tiết
bã bội nhiễm
(bệnh nấm biến chứng)**

A detailed 3D rendering of a filamentous fungus. The image shows a network of thin, light-green hyphae. Attached to these are numerous spherical, textured spores or conidia, which are a vibrant green color with a bumpy, almost crystalline surface. The background is a soft, out-of-focus gradient of green and yellow, suggesting a natural or laboratory environment. The overall composition is clean and scientific.

TỔNG QUAN BỆNH NẤM

Tổng quan bệnh nấm

○ Nhiễm nấm

- Thường gặp – kéo dài
- Bệnh ở da – móng – tóc - niêm mạc – phổi – các xoang cơ thể
- Bệnh nấm da ít được quan tâm - không điều trị
- Di chứng – biến chứng – chất lượng cuộc sống: quan trọng

○ Bệnh nấm da

- Nấm sợi tơ (Tinea = Dermatophyte) = nấm thân
- Nấm hạt men (Pityriasis versicolor = Tinea versicolor) = nấm lang ben

Tổng quan bệnh nấm

- **Yếu tố nguy cơ = quan trọng**
  - Môi trường ẩm thấp, không thông thoáng
  - quần áo kín - ẩm – dơ, (quần lót – vớ - tất), vệ sinh kém
  - Mồ hôi ra nhiều
  - Mập – nếp da
  - Tiếp xúc nhiều với nước
  - Tóc ướt – không làm khô sau tắm
  - Dùng kem thoa có chất dầu – giữ ẩm
- **Điều trị:**
  - Phối hợp nhiều yếu tố
  - Thuốc hiệu quả - dễ sử dụng

NẤM SỢI TƠ – NẤM THÂN

Nấm sợi tơ

- **Nấm sợi tơ (Tinea = Dermatophyte) = nấm thân**
  - **Chủng: Trichophyton, Microsporum, Epidermophyton**
  - **Sống nhờ keratin = da, lông – tóc , móng**
  - **3 nhóm bệnh**

Nấm sợi tơ

- **Nấm sợi tơ (Tinea = Dermatophyte) = nấm thân**
  - **Ở da: viêm nông**
    - Hình tròn – vệ tinh
    - Bờ gồ - phù – bóng nước nhỏ - đỏ
    - Trung tâm sáng – bong vảy mịn
    - Ngứa nhiều
  - Nếu có dấu khác = biến chứng

Nấm sợi tơ

- **Nấm sợi tơ (Tinea = Dermatophyte)**

- **Ở lông – tóc:**

- Gàu = vảy da
    - Tóc dễ gãy
    - Tóc yếu dễ rụng
    - Mất tóc = giảm số lượng tóc
    - Hói = sẹo lỗ chân lông
    - Ngứa

Nấm sợi tơ

- **Nấm sợi tơ (Tinea = Dermatophyte)**

- **Ở móng:**

- Bản móng trắng – đổi màu
    - Bột trắng
    - Móng nứt – vênh – gãy
    - Hư hỏng móng

Nấm sợi tơ

- **Chẩn đoán phân biệt**
  - Viêm da cơ địa dị ứng
  - Viêm da tiếp xúc
  - Viêm da nhiễm trùng = chốc da
  - Vẩy nến
  - Vẩy phấn hồng (Pityriasis rosea)
  - Viêm da dày sừng hóa
  - Lupus ban đỏ
  - Ban da phản ứng siêu vi – thuốc
  - Ghẻ - ký sinh trùng da
  - Viêm da tiết bã
  - ...

LANG BEN

Lang ben

- **Nấm hạt men = lang ben (Pityriasis versicolor = Tinea versicolor)**
  - Lang ben = Malassezia: thường trú
  - Bệnh = yếu tố thuận lợi
  - Đổi màu da = versicolor
  - Không do vệ sinh kém, không lây nhiễm, điều trị kéo dài

Lang ben

- **Nấm hạt men = lang ben (Pityriasis versicolor = Tinea versicolor)**
  - **Đặc điểm lâm sàng:**
    - Đổi màu da
    - Nốt tròn – vệ tinh
    - Vùng nhiều chất nhờn – mồ hôi: ngực – lưng – trán
    - Không có vảy da
    - Nóng - ẩm: ngứa nhiều

Lang ben

- **Chẩn đoán phân biệt**
  - Viêm da tiết bã
  - Vẩy phấn hồng
  - Bạch biến – mất sắc tố da
  - Hồng ban siêu vi – phản ứng thuốc
  - Giang mai thời kỳ 2
  - Nấm thân (giai đoạn ổn định)
  - Chàm da (giai đoạn nhẹ)
  - ...

ĐIỀU TRỊ

Điều trị

- Nguyên tắc điều trị
  - Loại bỏ các yếu tố nguy cơ
  - Điều trị thuốc nấm tại chỗ: ưu tiên
  - Điều trị thuốc nấm toàn thân: thể nặng
  - Điều trị triệu chứng
  - Điều trị biến chứng
  - Phòng chống lây nhiễm – tái nhiễm

Điều trị

○ Loại bỏ các yếu tố nguy cơ

- Hạn chế sử dụng chung đồ dùng cá nhân
- Đảm bảo môi trường sống: vệ sinh – thông thoáng – không ẩm thấp
- Hạn chế dùng quần áo chật - ẩm ướt – không thoáng
- Thay quần áo thường xuyên – tránh ẩm ướt
- Giữ tóc khô, sấy tóc sau tắm gội
- Hạn chế ngâm tay chân lâu trong nước
- Chăm sóc – vệ sinh móng – cắt móng hư.
- Dùng giày – vớ - tất thông thoáng
- Nếu béo phì – có nếp da – nếp vú: dùng đai hông – áo ngực

Điều trị

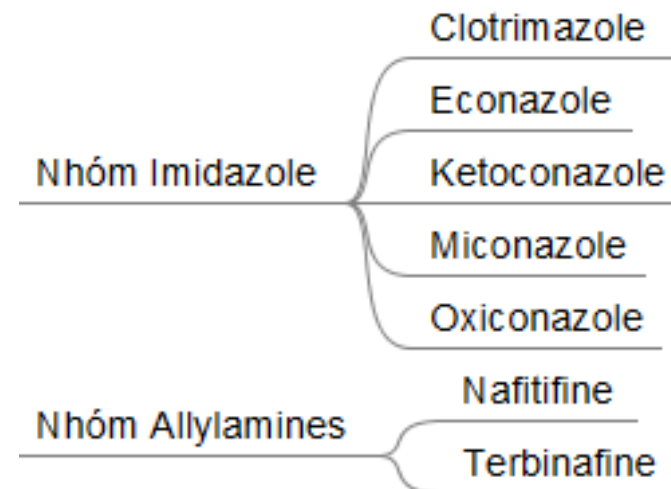
◉ Điều trị thuốc nấm tại chỗ: ưu tiên

◉ Loại thuốc

- ◉ Thuốc kem thoa (dầu – nhũ – nước)
- ◉ Xà phòng tắm toàn thân

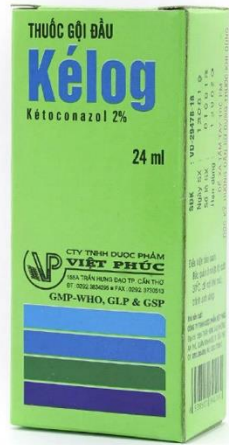
◉ Dược chất

- ◉ Clotrimazole 1%
- ◉ Ketoconazol 2%
- ◉ Miconazole 2%
- ◉ Oxiconazole 1%
- ◉ Terbinafine 1%

Điều trị

◉ Điều trị thuốc nấm tại chỗ: ưu tiên

Điều trị

- **Điều trị thuốc nấm tại chỗ: ưu tiên**
  - Bệnh ít = thoa thuốc tại chỗ
  - Bệnh nhiều = tắm toàn thân
  - **Kiên trì**
    - Nấm da: 4 tuần
    - Nấm tóc: 4 tuần
    - Nấm móng: 3-6 tháng
    - Nấm lang ben: 3 tháng
  - **Sử dụng:**
    - Thời gian tiếp xúc thuốc
    - Phản ứng mới dùng thuốc

Điều trị

- ◉ **Điều trị thuốc nấm toàn thân: thể nặng**
  - ◉ Bệnh nặng, nhiễm toàn thân
  - ◉ Liệu dùng
    - ◉ Terbinafine 250mg mỗi ngày
    - ◉ Fluconazole 150mg mỗi tuần
    - ◉ Itraconazole 100mg mỗi ngày
    - ◉ Griseofulvin 500mg mỗi ngày
  - ◉ **Phản ứng – tương tác thuốc**
    - ◉ Tổn thương gan – thận
    - ◉ Các thuốc chuyển hóa ở gan: kháng sinh, nội tiết tố sterol...

Điều trị

◉ Điều trị triệu chứng

◉ Ngứa:

- ◉ Thuốc giảm ngứa tại chỗ: camphor, menthor, eucalyptine, lidocaine

- ◉ Anti histamine

- ◉ GABA ngoại biên

- ◉ Bong vảy da: kem giữ ẩm

- ◉ Viêm da – xướt da: sát khuẩn tại chỗ

- ◉ Khô da: kem giữ ẩm

- ◉ Cắt móng bệnh – quặm, chăm sóc móng

- ◉ Cắt tóc bệnh, sấy khô tóc sau khi tắm.

Điều trị

○ Tình huống minh họa

- Kem thoa ketoconazole 2%
- Antihistamin 1 tuần đầu
- Mang áo ngực
- Lau khô vùng da sau tắm

Điều trị

○ Tình huống minh họa

- Terbinafine 250mg 1v/ngày/4 tuần
- Chăm sóc móng – cắt móng
- Thoa kem ketoconazole 2% tại chỗ
- Giữ khô móng
- Theo dõi 6 tháng

TÓM TẮT

Tóm tắt

- **Nấm thân – lang ben: thường gặp**
- **Nguyên nhân liên quan: môi trường – vệ sinh**
- **Chẩn đoán là lâm sàng**
- **Điều trị:**
  - Thuốc kháng nấm tại chỗ là ưu tiên
  - Quản lý các triệu chứng – yếu tố nguy cơ
  - Thời gian đủ dài

**CẢM ƠN
QUÝ ĐẠI BIỂU
ĐÃ THEO DÕI BÁO CÁO**